

Wet bestuur en toezicht rechtspersonen (Wbtr)

Met ingang van 1 juli 2021 treedt de Wet bestuur en toezicht rechtspersonen (Wbtr) in werking. Wat gaat er veranderen? De Wbtr bevat onder andere regelingen over aansprakelijkheid, toezicht, tegenstrijdig belang en meervoudig stemrecht. Er gaat dus ook voor sportverenigingen het nodige veranderen. Onderstaand volgt een overzicht van de belangrijkste **wijzigingen**:

• Taakvervulling bestuur en toezichthouders

De Wbtr kent een uniforme regeling voor de taakvervulling van bestuurders en commissarissen (toezichthouders): bestuurders en toezichthouders moeten zich bij de vervulling van hun taak richten naar het belang van de vereniging en de met haar verbonden onderneming of organisatie. De verplichting om goed te besturen is niet nieuw. Wel nieuw is dat de wet nu voor alle rechtspersonen en dus ook voor de vereniging een gelijke wettelijke norm kent. Het is aan te raden om de taken en bevoegdheden van bestuurders en (indien aanwezig) toezichthouders nog eens goed in kaart te brengen en af te stemmen met de alv. Ga vervolgens na of de interne documenten zoals statuten, reglementen, procedures etc. op orde zijn.

• Hoofdelijke aansprakelijkheid

Onder het huidige recht zijn de bestuurders tegenover de vereniging gehouden tot een behoorlijke vervulling van hun taak. Deze regel gaat ook voor commissarissen gelden. Verder gaat voor alle verenigingen gelden dat de curator een bestuurder of commissaris aansprakelijk kan stellen voor het tekort in het faillissement als sprake is van onbehoorlijke taakvervulling en het aannemelijk is dat dit een belangrijke oorzaak is van het faillissement. Deze regel gold al voor formele en commerciële verenigingen. Verder gaat het zogenaamde bewijsvermoeden in het vervolg ook gelden voor verenigingen die vennootschapsbelastingplichtig zijn of die semipubliek zijn en een jaarrekeningplicht hebben. Het bewijsvermoeden houdt kort gezegd in dat als niet aan de publicatieplicht (tijdig deponeren van de jaarrekening) of administratieplicht is voldaan, wordt aangenomen dat dit een belangrijke oorzaak is van het faillissement waarvoor de bestuurder of commissaris aansprakelijk is. Voor bestuurders van informele verenigingen (niet opgericht door middel van een notariële akte) geldt dit bewijsvermoeden dus niet. De nieuwe wet brengt dan ook voor de meeste verenigingen geen wezenlijke verandering op het gebied van aansprakelijkheid met zich mee. Het kan aan te raden zijn om een bestuurders- en commissarissen aansprakelijkheidsverzekering af te sluiten.

• Tegenstrijdig belang

Wanneer bestuurders (en toezichthouders) een belang hebben dat tegenstrijdig is met het belang van de vereniging mogen zij niet deelnemen aan de besluitvorming. Als alle bestuurders een tegenstrijdig belang hebben, schuift de bevoegdheid om het besluit te nemen bij een vereniging zonder raad van commissarissen door naar de leden (van de algemene vergadering), tenzij de statuten anders bepalen. Deze besluitvormingsregeling voor tegenstrijdig belang komt automatisch te gelden voor bestuurders van bestaande verenigingen op het moment van inwerkingtreding van de wet. Men hoeft dus niet naar de notaris om de statuten aan te laten passen. In het overgangsrecht wordt geregeld dat wanneer de statuten van bestaande verenigingen de verouderde tegenstrijdig belangregeling bevatten die op dit moment nog geldt, hierop na inwerkingtreding van de wet geen beroep meer kan worden gedaan. Het laten aanpassen van de statuten kan wenselijk zijn.

- **Ontstentenis- en beletregeling**

De statuten van de vereniging moeten voortaan een bepaling bevatten waarin staat wat er moet gebeuren in het geval van ontstentenis of belet van alle bestuurders en commissarissen. Ontstentenis ziet op de situatie dat een bestuurder aftreedt of ontslagen is. Van belet is bijvoorbeeld sprake als een bestuurder door langdurige ziekte of schorsing zijn of haar functie niet kan uitoefenen. In de statuten moet worden bepaald wie er beslissingen mag nemen als niemand van het bestuur dat meer kan.

De verplichting om in de statuten een ontstentenis- of beletregeling voor alle bestuurders en commissarissen op te nemen geldt vanaf de eerstvolgende statutenwijziging na de inwerkingtreding van de wet.

- **Meervoudig stemrecht en raadgevende stem**

Het meervoudig stemrecht verandert. Indien een bepaalde bestuurder meer stemmen kan uitbrengen dan de anderen tezamen, dan zal deze bepaling gewijzigd dienen te worden bij de eerstvolgende statutenwijziging na de inwerkingtreding van de wet. In ieder geval zal een oude regeling nog maximaal 5 jaar na inwerkingtreding van de wet blijven gelden. Na die tijd kan van rechtswege geen beroep weer worden gedaan op zo'n regeling.

Op grond van de Wbtr krijgen bestuurders en commissarissen een raadgevende stem in de alv. Wordt een besluit genomen zonder de bestuurders en commissarissen in staat te stellen advies te geven dan is het betreffende besluit vernietigbaar.

- **Toezicht**

De Wbtr maakt het voor alle rechtspersonen mogelijk om een raad van commissarissen (raad van toezicht) of een monistisch bestuur (een combi-bestuur van uitvoerende en niet-uitvoerende bestuurders) in te stellen. Het instellen van een raad van toezicht kon eerder ook al, maar moest dan naar eigen inzicht worden geregeld in de statuten. Nu komen er verplichtingen in de wet te staan waaraan moet worden voldaan.

- **Bezoldiging**

In de Wbtr wordt opgenomen dat de algemene vergadering een bezoldiging kan toekennen aan bestuurders.

Hoe nu verder?

Het is in ieder geval van belang om de statuten en regelementen tegen het licht te houden en in kaart te brengen welke bepalingen (op termijn) aangevuld of aangepast moeten worden. Ook al zijn verenigingen niet verplicht om hun statuten direct te wijzigen, dit is wel aan te raden. Het betekent namelijk niet dat de Wbtr niet hoeft te worden toegepast op het moment dat de statuten nog niet zijn aangepast. Waakzaamheid is dus geboden.

Zou je graag over dit onderwerp verder in gesprek gaan middels een online thema-avond? Laat dit dan weten via jkoomen@sportsupport.nl